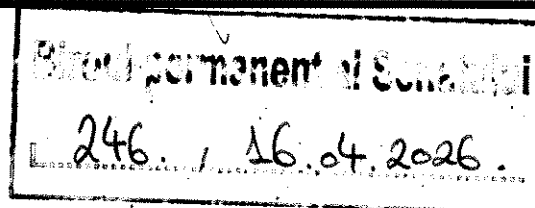

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 3/4223/2026 din data de 02.04.2026

Domnului Mario Ovidiu Oprea
Secretarul general al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV/1110 din 09.03.2026 prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii, spre avizare, *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (b121/04.03.2026)*, vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din data de 02 aprilie 2026 a Comisiei nr. 1 - reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

Sub acest aspect, comisia de specialitate a reținut, în esență, că liberarea condiționată constituie o instituție fundamentală a dreptului penal, în temeiul căreia persoana condamnată la o pedeapsă privativă de libertate poate fi pusă în libertate înainte de executarea integrală a pedepsei aplicate, în măsura în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege și instanța de judecată apreciază că aceasta s-a îndreptat, iar executarea în continuare a restului de pedeapsă nu mai apare ca fiind necesară pentru realizarea scopului sancțiunii penale.

Așadar, liberarea condiționată reprezintă un beneficiu de drept substanțial recunoscut persoanei condamnate, care intervine în faza executării pedepsei privative de libertate și produce ca efect juridic modificarea modului de executare a acesteia, în sensul înlocuirii executării în regim privativ de libertate, în mediul carceral, cu executarea în stare de libertate, în condițiile stabilite de lege.

Având în vedere natura sa juridică, liberarea condiționată este o instituție specifică dreptului execuțional penal, motiv pentru care toate condițiile de acordare a acesteia trebuie analizate exclusiv prin raportare la raportul juridic de drept execuțional penal. Spre

deosebire de raportul juridic de conflict penal, care are în vedere trei elemente esențiale – *fapta, persoana și vinovăția* – raportul juridic de drept execuțional penal se structurează în jurul a două elemente fundamentale, respectiv persoana condamnatului și pedeapsa aplicată (hotărârea definitivă).

În consecință, în reglementarea în vigoare, condițiile acordării liberării condiționate nu sunt raportate la elemente proprii raportului de conflict penal, ci exclusiv la elemente specifice raportului execuțional penal. Astfel, aspectele relevante în această materie sunt, pe de o parte, persoana condamnatului (e.g. vârsta, conduita acestuia) iar, pe de altă parte, pedeapsa privativă de libertate aplicată (natura acesteia, iar în cazul pedepsei închisorii cuantumul concret stabilit).

Din această perspectivă, propunerea potrivit căreia, în cazul liberării condiționate din pedeapsa detențiunii pe viață, ar trebui avută în vedere infracțiunea săvârșită la stabilirea condițiilor de acordare a liberării condiționate apare ca fiind contrară logicii instituției.

Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât pedeapsa detențiunii pe viață poate fi aplicată și în cazul unor infracțiuni pe care legiuitorul le apreciază, *in abstracto*, ca având un grad de pericol social deosebit. Astfel, în ipoteza genocidului săvârșit în timp de război detențiunea pe viață este reglementată ca pedeapsă unică, ce poate fi aplicată în mod exclusiv, iar nu alternativ cu pedeapsa închisorii, așa cum se întâmplă, spre exemplu, în cazul infracțiunii de omor calificat.

Totodată, o asemenea soluție legislativă nu pare a fi pe deplin compatibilă cu principiul egalității în fața legii, întrucât, așa cum am arătat, din perspectiva raportului execuțional penal elementele relevante sunt persoana condamnatului și pedeapsa privativă de libertate executată, iar nu infracțiunea care a determinat aplicarea acestei pedepse. Așadar, apare nejustificată opțiunea inițiatorului ca pentru aceeași pedeapsă să fie stabilit un regim juridic diferit de liberare condiționată prin raportare la natura infracțiunii, element care este străin raportului execuțional penal. Or, instituirea unor condiții diferite în funcție de infracțiunea săvârșită ar conduce la o diferențiere care nu se întemeiază pe natura raportului juridic execuțional penal.

În acest context, trebuie subliniat că actualul Cod penal a reglementat instituția liberării condiționate în concordanță cu aceste principii, corectând soluția consacrată de Codul penal anterior care includea vinovăția printre condițiile acordării liberării condiționate, deși aceasta aparține, în mod evident, raportului juridic de conflict penal, iar nu celui execuțional.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

În lumina acestor considerente, chiar dacă politica penală a statului ține de opțiunea legiuitorului, Comisia a apreciat că modificarea legislativă propusă poate fi supusă unor critici serioase, în raport cu argumentele expuse anterior, atât sub aspectul coerenței juridice a instituției, cât și din perspectiva respectării principiilor fundamentale care guvernează executarea pedepselor.

Cu deosebită considerație,

Secretarul general al Consiliului Superior al Magistraturii
Judecător Andreea Simona Uzlău

SECRETAR GENERAL